

Köznevelés

A Művelődési és Közoktatási
Minisztérium hetilapja,
elődje a Néptanítók Lapja, 1868–1945

Alapította:
EÖTVÖS JÓZSEF



Kiadja az InfoGroup Rt.
Felelős kiadó: Gál Sándor vezérigazgató
Készült a Zrínyi Nyomdában,
Budapest, 95.2306/12-66-22.
Felelős vezető:
Grasselly István vezérigazgató.
ISSN 0133-0969

A szerkesztőség munkatársai:

SZUNYOGH SZABOLCS
főszerkesztő

TIBOR KLÁRA
főszerkesztő-helyettes

NOVÁK GÁBOR
rovatvezető

MIKSA LAJOS

TETLÁK ESZTER
fotóriporter

A szerkesztőség címe: Budapest V., Vörösmarty tér 1. Levélcím: Budapest, Postafiók 182, 1368. Telefon: 118-4787 (közvetlen) vagy 117-6222. Telefax: 118-7782. A kiadóhivatal címe: Budapest, Anker köz 2-4. Levélcím: 1374 Budapest, Pf. 556. Telefon: 122-8422. Terjeszti a Magyar Posta. Előfizethető bármely postahivatalban, a posta hírlapüzleteiben és a Hírlap-előfizetési és Lapellátási Irodában HELIR. Budapest XIII., Lehel utca 10/A. – 1900 – közvetlenül vagy postautalványon, valamint átutalással a HELIR Postabank Rt. 219-98636, 021-02799 Pénzforgalmi jelzőszámra.

Előfizetési díj egy évre: 1968 Ft.

Egyes példányok a szerkesztőségben kaphatók naponta 9–14 óráig.

A címlapon:

Tetlák Eszter felvétele, cikkünk a 3. oldalon

E számunk szerzői:

Diószegi József újságíró, Budapest; **Erdélyi Erzsébet** főiskolai adjunktus, ELTE, Budapest; **Kalmárné Héjjas Hédi** tanár, Budapest; **Koczák Szilvia** szerkesztő, Ungvár; **Máté Gábor** egyetemi docens, Szeged; **Nagy József** egyetemi tanár, Szeged; **Nobel Iván** tudományos munkatárs, OKSZI, Budapest; **Novák Virág** főiskolai hallgató, Budapest; **Papp József** tanár, Budapest.

Kéziratokat nem őrünk meg és nem küldünk vissza.
A beküldött leveleket szükség szerint
megrövidítve közöljük.

Egyházi vélemények a NAT tervezetéről

Négy történelmi egyház, az evangélikus, az izraelita, a református és a római katolikus oktatási szakemberei találkoztak 1995. március 6-án a Magyarországi Református Egyház zsinati irodájában, hogy megvitatásuk a közoktatási megállapodásból eredő finansiális kérdéseket; állást foglaljanak a közoktatási törvény módosításával és a nemzeti alaptantervvel kapcsolatban; javasolják a hit- és erkölcsnek az érettségi tárgyak sorába történő felvételét az egyházi iskolákban; megbeszéljék, hogy a felekezeti iskolákba az érettségi elnök mellé szükséges-e miniszteri megbízottat küldeni. Részt vett a tanácskozáson Szűcs Miklós, a Művelődési és Közoktatási Minisztérium főosztályvezetője is. A legtöbb szót a *nemzeti alaptanterv* kapta.

Korzenszky Richárd a katolikus egyházi iskolák képviselőjében egyetértett azzal, hogy *szükség* van olyan dokumentumra, amelyhez igazodni lehet, ám csak akkor, ha az világosan megfogalmazza a követelményeket. A NAT *jó vonásának* tartotta, hogy megfelelő szabadságot ad. Ugyanakkor *hiányolta* az alapelveket, véleménye szerint nemzeti alaptantervet alapelvek nélkül nem lehet elképzelni, hiszen a nevelésből sem hiányozhat emberkép és értékrend. Felhívta a figyelmet arra, hogy ebből a szempontból a még hatályos közoktatási törvénynek ellentmond a NAT-tervezet. Szerinte a NAT-terv „inkohérens” és aránytalanságokat tükröz. Súlyosan kifogásolta, hogy az irodalom tárgya „nem tud” a Himnuszról és a Szózatról, nem foglalkozik Pázmány Péterrel és Károli Gáspárral. Úgy véli, nem csorbítaná a pedagógus szabadságát az, ha nevének neveznének a mindenképpen elvárható *nemzeti követelményeket*. Nem lelte fel a családi életre, a hazaszeretetre nevelés, a társadalmi életre való felkészítés követelményeit sem a vitaanyagban.

Takaró Mihály a református oktatási intézmények közös véleményét tolmácsolta. Eszerint szükséges lenne a háromszintű tartalmi szabályozásra, tehát *kerettantervekre* is. Szerintük műveltségi területeken nem lehet nemzeti minimumot

behatárolni. A követelésben legrosszabb módszer a minimumszabályozás, mert lefelé nivellál. Takaró Mihály szerint az 50 százalékos központi követelményrendszer rosszabb a korábbi törzssanyag plusz kiegészítő anyag jellegű tanterveknél is, hiszen tapasztaltuk, hogy az iskolák nagy része a törzssanyagot tekintette száz százaléknak.

Ő is szólt a hazafias nevelés hiányáról, s Franciaországra hivatkozott, amelynek nemzeti alaptantervében egy egész fejezet foglalkozik a hazafias neveléssel. Ugyancsak hiányolja az irodalomból többek között *Zrínyi Miklóst*, *Katona Józsefet*, *Mikes Kelemt*, *Madách Imrét*. Összegzőként kifejtette, a NAT-terv legfőbb hibája, hogy érték közvetítés helyett ismeretek közlésére rendezkedik be, kirekeszti a nemzeti értékeket, tehát *alkalmatlan* arra, hogy nemzeti alaptanterv legyen.

Farkas Iván arról számolt be, hogy az evangélikus egyház NAT-ügyben eddig is „offenzív stratégiát” folytatott, ám belefáradtak a hiábavalónak látszó küzdelembe. *Schulek Mátyás*, a Deák téri evangélikus iskola igazgatója úgy látja, hogy a négyosztályos gimnáziumoknak nincs helyük a NAT-ban. Pedagógiai szempontból alapvetően elhibázottnak tartja, hogy 16 éves korig be kell fejezni a kötelező tananyagot, hiszen ez ellentmond az életkori sajátosságok elvének. Szóba került még az alapvizsga finanszírozásának ügye, a középiskolai tanárok bizonytalanná váló helyzete a sok egyéb gond mellett.

Válaszában Szűcs Miklós minisztériumi főosztályvezető nyugtatni igyekezett a résztvevőket: az MKM is úgy látja, hogy szükség van a tervezet módosítására, és megvan a szándék is a javaslatok figyelembevételére.

M. L.

A Szülői Kamara a fejlesztési stratégiáról

A *közoktatás fejlesztésének stratégiája* című minisztériumi vitaanyagban a Szülői Kamara kiemelkedően fontosnak tartja azt a megállapítást, amely szerinte a hosszú távú szervezeti és finanszírozási reform az okta-

tásban nem függ közvetlenül az aktuális pénzügyi gondoktól. Vagyis a reformmal nem kell addig várni, amíg egyszer majd eltűnik a költségvetési korlát.

Ugyancsak értékelte azt a tényt a szülői képviselő, hogy a dokumentum a fiatalok gyenge tanulási motivációját együtt említi a pedagógusképzés korszerűsítésének tennivalóival, hiszen e kettő között nyilvánvaló összefüggés van. Hasonló párhuzamot fedeztek fel a demográfiai apály és a kiscsoportos, sőt egyéni foglalkozás oktatási tervei között.

Üdvözlik a hatékonyabb gazdálkodás és a gyerekek személyes tanulási jogaihoz igazított finanszírozási normatívák együttes szorgalmazását, és mérföldkőnek tekintik a helyi (területi) tervezés és koordináció kifejlesztésének programját.

A testület elégedetlen a szülők jogainak és lehetőségeinek megjelenítésével a vitaanyagban, mondván, a szülő a gyermek törvényes képviselője, tehát jogai vannak az oktatási rendszerben. Elvárja, hogy véleményét figyelembe vegye az iskola, ő szeretne eljárni gyereke érdekében, s működőképes kapcsolatot kíván a szülői ház és az oktatási intézmény között.

Ezért a szülők javasolják a szülői munkaközösség és az iskolaszék mozgásterének bővítését, azt, hogy a szülői képviselő országos szinten is döntési helyzetbe kerülhessen. Ehhez információs rendszer kiépítésére lenne szükség, mégpedig az oktatás részeként, annak költségvetési finanszírozásával. Egységes fogalmakkal kellene beszélni a tanuló, a szülői és a tanári jogokról és kötelezettségekről – fogalmazza meg igényét a Szülői Kamara.

M. L.

Vita a NAT-ról

Országos vitafórumot tartottak a Nemzeti alaptantervről az OKKER Oktatási Iroda szervezésében. A konferencia résztvevői – a Budapesti Általános Iskolai Igazgatók Kollégiuma, a Budapesti Pedagógus Kamara, az Informatika-Számítástechnika Tanárok Egyesülete, a Keresztény Pedagógus Kamara, a Kollégiumi Szakmai és Érdekvédelmi Szövetség, a Magyar Gyógypedagógusok Egyesülete és a Történelemtanárok Egyesülete – állásfoglalásukban elvileg elfogadták ugyan az iskola tartalmi szabályozásának szükséges voltát, de tiltakoztak a 6+4+2-es szakaszhatárok, a gimnáziumban is kötelező alapvizsga ellen, és hiányolták a pedagógiai elveket és értékeket meghatározó alapelveket. A konferencia résztvevői hiányolták azt is, hogy a Nemzeti alaptanterv nem foglalkozik a 11. és a 12. osztályos tanulók tananyagával.